

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความหมายภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ความรู้ของชาวบ้าน ซึ่งเรียนรู้มาจากพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ญาติพี่น้อง หรือผู้มีความรู้ในหมู่บ้านในท้องถิ่นต่างๆ ความรู้เหล่านี้สอนให้เด็กเคารพผู้ใหญ่ มีความกตัญญูรู้คุณพ่อแม่ และผู้มีพระคุณ มีความเอื้ออาทรต่อคนอื่น รู้จักช่วยเหลือแบ่งปันข้าวของของตน ให้แก่ผู้อื่น ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาเป็นความรู้ที่มีคุณธรรม สอนให้คนเป็นคนดี สอนให้คนเคารพธรรมชาติ รู้จักพึ่งพาอาศัยธรรมชาติโดยไม่ทำลาย ให้เคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และคนที่ล่วงลับไปแล้วภูมิปัญญาชาวบ้านเป็น ความรู้เรื่องการทำมาหากิน เช่น การจัดปลา การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การทอผ้า ทอเสื่อ การสาน ตะกร้าและเครื่องใช้ด้วยไม้ไผ่ ด้วยหวาย การทำเครื่องปั้นดินเผา การทำเครื่องมือทางการเกษตร นอกจากนั้นยังมีศิลปะดนตรี การฟ้อนรำ และการละเล่นต่างๆ การรักษาโรคด้วยวิธีต่างๆ เช่น การใช้ยา สมุนไพร การนวด เป็นต้น ภูมิปัญญาเหล่านี้เป็นความรู้ความสามารถที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ และ ถ่ายทอดมาให้เรา มีวิธีการหลายอย่างที่ทำให้ความรู้เหล่านี้เกิดประโยชน์แก่สังคมปัจจุบัน ด้วย คือ

★ การอนุรักษ์ คือ การบำรุงรักษาสิ่งที่ดีงามไว้

★ การฟื้นฟู คือ การรื้อฟื้นสิ่งที่ดีงามที่หายไป เลิกไป หรือกำลังจะเลิก ให้กลับมาเป็นประโยชน์ เช่น การรื้อฟื้นดนตรีไทย

★ การประยุกต์ คือ การปรับ หรือการผสมผสานความรู้เก่ากับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน ให้เหมาะสม กับสมัยใหม่ เช่น การใช้ยาสมุนไพรในโรงพยาบาล ประสานกับการรักษาสมัยใหม่ การทำพิธีบวงสรวงไม้ เพื่อให้คนร่วมมือกันอนุรักษ์ป่า

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล เจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่	ประเภทภูมิปัญญา
๑	นายหนูจันทร์ พรหมพิภักดิ์	หมู่ ๑ ตำบลเมืองหมี่	ด้านหมอเป่า
๒	นางศิริพร เตนากุล	หมู่ ๑ ตำบลเมืองหมี่	ด้านนวดแผนไทย
๓	นางดวงจันทร์ เป้าสิงห์สวय	หมู่ ๑ ตำบลเมืองหมี่	ด้านนวดแผนไทย
๔	นางดัสณี พรหมสูตร	หมู่ ๑ ตำบลเมืองหมี่	ด้านการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์
๕	นายวงษ์ พาสอน	หมู่ ๒ ตำบลเมืองหมี่	ด้านการจักสาน
๖	นายสด รักษาโสม	หมู่ ๒ ตำบลเมืองหมี่	ด้านการจักสาน
๗	นายวิเชียร หินกาล	หมู่ ๓ ตำบลเมืองหมี่	ด้านหมอเป่า
๘	นายแสวง จัตกุล	หมู่ ๔ ตำบลเมืองหมี่	ด้านบายศรีสู่ขวัญ
๙	นายบุญตา ศรีสวัสดิ์	หมู่ ๒ ตำบลเมืองหมี่	ด้านสืบทอดดนตรีพื้นเมือง
๑๐	นายสี สัตบุตร	หมู่ ๒ ตำบลเมืองหมี่	ด้านศิลปะการแทงหยวก